

Vänsterpress om Ukraina slutet av augusti 2014

De flesta av artiklarna nedan är från mitten av augusti och framåt. En artikel är från slutet av juli (från *Clarté*), som inte fanns tillgänglig då förra artikelsamlingen sammanställdes och som här tagits med för att den försöker ta ett lite större grepp på Ukraina-frågan.

Den första texten, från *Aftonbladet*, är inte en artikel, utan ett uttalande.

För tidigare artikelsamlingar om Ukraina (den första från februari), se [Svensk vänsterpress om Ukraina](#).

MF 29/8 2014

Innehåll

Aftonbladet	1
<i>Uttalande: Nu måste vi verka för fred i Ukraina</i>	1
Arbetaren	2
<i>Nationalister vill ha ett "vitt Ukraina"</i>	2
Clarté	4
<i>Dags att dela bytet</i>	4
Flamman	9
<i>Ukraina: Rebellerna startar motoffensiv</i>	9
Offensiv	11
<i>Ukraina mot en humanitär katastrof</i>	11
Proletären	14
<i>Samtal i Odessa</i>	14
<i>Vittnesmål från Lugansk</i>	18

Aftonbladet

Uttalande: Nu måste vi verka för fred i Ukraina

Publicerat i *Aftonbladet* 20/8 2014

Krisen i Ukraina hotar urarta till mer än ett lokalt krig. Det behövs nu en sammanhållen svensk utrikespolitik som värnar om fred, mänskliga rättigheter, grannsämja och svensk säkerhet. I stället har regeringens utrikespolitik urartat till Carl Bildts osammanhängande twitterflöde som inte gagnar några intressen.

Enligt de senaste siffrorna från FN:s flyktigorgan UNHCR, den 5 augusti, har 730 000 människor flytt från striderna i östra Ukraina och sökt skydd i Ryssland. Ytterligare 117 000 lever som internflyktingar i Ukraina, varav 15 200 har flytt från Krim.

Utrikesminister Bildt har på Twitter ägnat stor uppmärksamhet åt Ukraina men inte en rad åt de civila offren. Det som sker i Ukraina ser Bildt som ett resultat av rysk inblandning mot lokalbefolkningens intressen. Men enligt människorättsorganisationen Human Rights Watch bombar den ukrainska militären civila bostadshus och andra byggnader med civila.

UNHCR skriver den 6 augusti:

”Bristen på elementära förnödenheter som infrastruktur och dricksvatten såväl som det ökade våldet har nu blivit allmänt. Många hus och byggnader är delvis eller helt förstörda i Donetsk och Luhansk-regionen. Människor uttrycker rädsla för förföljelse på grund av sina politiska åskådningar och etnicitet (mer än 70 procent är rysktalande) eller tvångsrekrytering av regeringen eller anti-regeringsstyrkor.” UNHCR:s siffror anger också att bara en bråkdel av de som har flytt återvänder till de av ukrainska armén ”befriade områdena” som Slavjansk och Kramatorsk, i allt 30 000.

Människorättsorganisationen Human Rights Watch skriver i ett brev till president Petro Porosjenko den 22 juli:

”Ukrainska myndigheter har vare sig gett hjälp eller skydd till de tiotusentals medborgare som tvingats fly sina hem i konfliktzonen då antalet som tvingas bort från sina hem hela tiden ökar, ökar även nödvändigheten av att hitta hållbar hjälp till flyktingarna. Alla flyktingar som vi har intervjuat i Kiev, Lviv och Charkivregionerna säger att de har fått ringa eller ingen hjälp från regeringen ...”

Enligt Voice of America sitter sedan tre veckor mer än en kvarts miljon civila i Luhansk, utan vatten eller el, med stängda affärer och banker. Situationen är ännu värre i miljonstaden Donetsk.

Amnesty publicerade den 6 augusti vittnesbörd och videoklipp med omfattande mängder av bortförelser och tortyr av soldater och civila fångar som begåtts av båda stridande parter. ”På grund av de extraordinära omständigheter som Ukraina står inför i dag, kommer dessa fortsatta kränkningar enbart att underminera lagarna”, skriver Amnesty. Organisationen kritiserar speciellt Ljasjkos frivilligbataljon, en militär enhet som leds av politikern Oleh Ljasjko, ledamot av Radan för Radikala partiet. Ljasjkos frivilligbataljon kidnappar och torterar systematiskt soldater såväl som civila, enligt Amnesty.

I dag växer krigsmotståndet i Ukraina. Allt fler meniga soldater vapenvägrar eller deserterar. Organisationer som Soldatmödrarna protesterar mot att deras söner ska tvingas döda eller dödas i ett inbördeskrig vars sår kommer att ta generationer att läka för Ukrainas folk.

I detta läge uttalar Carl Bildt (5/8) i Bryssel att ”östra Ukraina är folktomt, människorna har flytt gangstrarna”. 730 000 människor har flytt till Ryssland, vem har flytt vilka gangstrar?

Medan Sveriges utrikesminister stänger alla dörrar för fredsmedling mellan parterna kan Finlands president agera som mellanhand mellan Moskva och Kiev. Det är dags att sluta underblåsa konflikten på det sätt som utrikesminister Bildt gjort.

Folkrörelser i Sverige måste börja aktivt verka för fred i Ukraina och därmed i Europa och världen, stödja humanitära insatser, på plats verka för humanitära rättigheter och börja samarbeta i Sverige och internationellt med de folkrörelser som vill arbeta för fred.

Lars Drake, adjungerad professor i nationalekonomi, SLU.

Maj Wechselmann, filmregissör.

Tord Björk, sammankallande för Jordens Vänners EU-utskott.

Per Leander, journalist och slavist.

Aleksej Sachnin, rysk oppositionspolitiker, flykting från Ryssland.

Per Gahrton, grön debattör.

Susanne Gerstenberg, Kvinnor för Fred.

Oscar Kjellberg, agronom, f d direktör på JAK.

Arbetaren

Nationalister vill ha ett "vitt Ukraina"

Linus Valtersson

Arbetaren 29/8 2014

"Inte vet jag vem som betalar", säger Aleksander. Han och nationalistkamraten Ivan ser sig som mer idealistiska än Högersektorn i Kiev.

I samband med upproret i februari mot Ukrainas president Janukovitj fick radikala grupper på yttersta högerkanten stort inflytande i Ukraina. I dag har vissa av dem utvecklats till militära förband underordnade inrikesministeriet – som bataljon Azov, där bland andra svenska nazister strider. Arbetarens Linus Valtersson har träffat högerradikala frivilliga i Ukraina.

Klockan är ett på natten och gatljusen har slocknat. Mitt på Frihetstorget i Charkov har en pro-ukrainsk manifestation ställt ut ljus för att hedra de soldater och civila, inklusive

flygpassagerare, som fått betala detta krig med sina liv. Två unga män i luvjackor står nu kvar där intill torgets enda ljuskälla och sjunger på en folksång, från Karpaterna i västra Ukraina.

De sjunger om att döda ”moskali” (ryssar från Moskva). Därefter sjunger de en hymn från UPA-armén som gerillakrigade mot ”moskalis” i Karpaterna fram till Stalins död. Först på nära håll upptäcker jag att de bär på Högersektorns rödsvarta armbindel.

De frågar vad jag håller på med. Jag förklarar att jag försöker förstå varför rysktalande från nordöstra Ukraina står här och sjunger på en hymn från UPA, som på sin tid aldrig hade någon anknytning till deras hemorter. För den ukrainska nationalistledaren Stepan Bandera satte väl aldrig sin fot i denna del av landet?

– Att vara *banderovtsi* (anhängare av Stepan Bandera, redaktörens anmärkning) handlar inte om språk eller geografi, utan om själ och nationell tillhörighet, förklarar en av männen som säger att han heter Aleksander.

Han är 17 år gammal och lever, liksom kamraten, 21-årige Ivan, med det högerradikala nätverket Högersektorn och den nationalsocialistiska organisationen *Patriot Ukraini*. Aleksander väntar på antagningsbesked från den högskola i Chmelnytskij där de ukrainska gränspoliserna utbildas. Ivan har redan deltagit i striderna.

De säger att de kämpar för ett ”vitt Ukraina”, och att demokrati är till skada för den ukrainska nationen.

– Vi står mitt i ett civilisationskrig, och där kommer vi inte att segra utan att anpassa samhället till krigets auktoritära principer. Mångfald och demokrati är ingen tillgång i denna konflikt, egentligen inte i fredstid heller, säger Ivan.

Ivan och Aleksander kämpar alltså för den ukrainska nationen, men talar ryska, och det gör i stort sett alla nätverkets medlemmar här i Charkov. Till skillnad från det nationalsocialistiska partiet Svoboda, grundat i den västukrainska staden Lvov, har Högersektorn undvikit all språkpolitik.

– Men det finns skillnader. Kievs Högersektor är mer som ett företag. Det är inte patriotiskt. Här i Charkov driver vi ingen partipolitik. I Kiev har många engagerat sig enbart för pengarna. Det är ren business, som i vilket parti som helst, säger Aleksander.

Så vem är det som betalar?

– Inte vet jag vem som betalar. Jag är bara en liten man fattar du väl.

Så varför är ni själva organiserade i just detta nätverk?

– Därför att vi tänker stå upp för de värden som hela rörelsen bygger på.

Lagens erbjudande till de ukrainska män som, efter inkallelse, vägrar att delta i kriget är detsamma som i Ryssland: två års fängelse. Men i realiteten är det många här i Ukraina som inte kommer att fullgöra sina militära plikter den dagen staten kallar.

Igor, som är 23 år gammal och tillhör den autonoma vänstersidan i Charkov, är en av dem:

– Det finns så många skäl att inte delta att du inte har tid att höra alla, men du ska få den kortaste: Beletskij – det är inte en kille jag vill ha i mitt lag, säger han.

Andrej Beletskij har ett förflutet som ledare för Patriot Ukraini här i Charkov.

– Han gillar vapen. Men han fick fängelse 2011 efter en skottlossning mitt i centrum, där han försökte bli kvitt en journalist, som lyckligtvis överlevde. I samband med den nya regeringens amnesti, efter händelserna på Självständighetstorget i Kiev, blev även Beletskij, här i Charkov alltså, satt på fri fot, säger Igor.

Nationalsocialisten Andrej Beletschij går fortfarande beväpnad. Han har i dag en operativ ledarroll i den nationalsocialistiska bataljonen Azov.

– Hoppas inte du behöver fler skäl att vägra, säger Igor.

Tillbaka i centrala Kiev passerar jag för andra gången Azov-bataljonens ”stab”, och den här gången får jag komma in.

– Ah, du är svensk. Ska du skriva in dig? frågar vakten.

Jag kom egentligen för att träffa husets officiella hyresgäst, politikern och nationalsocialisten Igor Mosijtsjuk, som inte bara leder bataljonens stab utan också är ledamot i Kievs stadsfullmäktige. Men den ende här på insidan som har mandat att tala med mig är Jaroslav Babitj – bataljonens tränare. Han ger order om att inte fotografera.

I motsats till övriga bataljoner bedriver Azov-bataljonen också ”träning” här i centrala Kiev. I trapphuset intill springer nationalsocialistiska soldater upp och ned med automatvapen i hand.

I entrén hänger gula flaggor med svarta varghakar. På mottagningsrummets bord ligger broschyrer från två organisationer som tillsammans utgör stommen i Bataljon Azov: Patriot Ukraini och Socialnationalistisk samling. Jag läser att de kämpar för ett ”vitt Ukraina”, och att medlemskap förutsätter ”rasmedvetenhet”. I Socialnationalistisk samlings program står det att församlingen är ”mot systemet – både antikapitalistisk och antidemokratisk”.

Jag ombeds sitta ned och vänta på Igor Mosijtsjuk. Han sitter tydligen i möte på inrikesministeriet. Tiden går, och det är inte bara jag som sitter där och väntar på ett möte med honom. Här sitter också en av Mosijtsjucks gamla vänner, direktör på en byggkoncern i Poltava, och inväntar sin besökstid. Hans ärende gäller framtida offentliga entreprenader, och han tror inledningsvis att jag sitter här i samma ärende. Jag deklarerar omgående att så ej är fallet. En ömsesidig önskan att slå ihjäl lite tid förlänger vårt asymmetriska samtal om ukrainskt affärliv, men Mosijtsjuk kommer inte.

– Må djävulen ta er! säger en av de två vakterna då jag avslutar samtalet med byggdirektören för att i stället röra mig mot dörren.

Det går att förstå den reaktionen. Hit kommer unga män som, med livet som insats, vill kämpa för ”nationen” – helt gratis. Men hur kan de försäkra sig om att allt inte är business as usual i toppen av denna hierarki?

Clarté

Dags att dela bytet

Jack Rasmus

Clarté 24/7 2014

En politisk och militär konflikt hotar att slå sönder Ukraina. Men landet är också ett ekonomiskt byte. Jack Rasmus analyserar det ekonomiska maktspelet. Artikeln skrevs före IMF-överenskommelsen den 27 mars.

Statskuppen den 22 februari ska förstås som en fortsättning på västs plan att avskilja den ukrainska ekonomin från Ryssland. Den tog sin början 2004 med den orangea revolutionen men förverkligades då inte till fullo. Följderna av 2004 innebar delvis att Rysslands och Ukrainas ekonomier skars av från varandra; kuppen den 22 februari innebär en början till att fullständigt lösgöra Ukrainas ekonomi från Ryssland. 2004 och 2014 är alltså inte två helt skilda händelser; de hör samman och är en del av ett kontinuum.

Som ett resultat av den ”halva” revolutionen 2004 etablerade Ryssland och EU en grovt sett jämlik uppdelning av handeln med Ukraina, med ungefär en tredjedel var. Efter kuppen kommer det utan tvivel att ändra sig dramatiskt. Rysslands handelsutbyte med Ukraina sjunker medan västs ökar avsevärt, till säkert mer än halva Ukrainas handel. På kort sikt riskerar också Ryssland att på grund av krisen gå miste om 1 till 2 miljarder dollar som ingick i uppgörelsen i februari. De har redan betalats ut och kommer troligen inte att betalas tillbaka. Man riskerar också att förlora två miljarder dollar i obetalda gasräkningar från Ukraina.

På lång sikt kommer USA:s och EU:s ekonomiska sanktioner att få betydelse. Hur omfattande och välriktade de blir återstår att se. Men jag misstänker att västs sanktioner blir mer iögonfallande än allvarliga, åtminstone till en början. USA vill ha hårda sanktioner eftersom man har mycket litet att förlora. Européerna, å andra sidan, är inte övertygade och föredrar selektiva sanktioner till en början.

Särskilt Storbritannien önskar att förmögna ryska investerare fortsätter att pumpa in pengar för att hålla liv i den ömtåliga fastighetsbubblan, som på ett konstlat sätt ligger bakom den nuvarande bräckliga och svaga ekonomiska återhämtningen. Frankrike har nyligen vänt sig till USA med hatten i hand för att be om hjälp med ekonomin. President Hollande gör vad helst Washington önskar. Europa gillar sina gamla vänner bland Rysslands kapitalister och oligarker och kommer därför att vara selektivt i sina sanktioner och rikta in sig på Rysslands politiska ledare och trogna Putin-anhängare hellre än att frysa tillgångarna för oligarker med investeringar i väst. Tyskland är starkt beroende av rysk naturgas men har också långtgående handelsförbindelser med Ryssland, för mer än 75 miljarder dollar om året. Man kommer att använda ”hårda ord” för att tillfredsställa USA, men inte agera på samma sätt förrän man fått försäkringar från USA om amerikansk naturgas till låga kostnader - och det tar flera månader, för att inte säga år.

Oro för motsanktioner från Ryssland gentemot omfattande västliga företagsinvesteringar i Ryssland leder också till mindre hårda västliga sanktioner till en början. Kapitalister på bägge sidorna, i Ryssland och i väst, pressar sina regeringar att inte vidta brådstörtade allvarliga sanktioner. De vill vänta ut krisen och hoppas att den blåser över med tiden.

Ryska förluster på aktiemarknaden och i växelkurs kan bli relativt kortvariga. Det är svårt att skilja ut i vad mån sådana nedgångar beror på den politiska krisen och i vad mån de är en del av den allmänna nedgång som började förra året och accelererar i dag.

Den ryska exporten till väst i allmänhet och till Ukraina i synnerhet kan allvarligt skadas på kort sikt, och än mer på lång sikt. Men Ryssland kan i det långa loppet kompensera dessa förluster genom att vända sig mot öst och sälja mer till Kina och Asien. Kort sagt, Ryssland kommer att göra en del ekonomiska förluster på grund av Ukrainakrisen, men inte alls så svåra som regeringar och medier i USA och Europa gör gällande.

Hur USA drar fördel av krisen

I Ukrainakrisen är det USA som har minst att förlora ekonomiskt på kort sikt och mest att vinna på lång sikt. Till att börja med har USA förbundit sig att ge Ukraina en futtig miljard dollar till Ukrainas regering. Och det är inte troligt att man kommer att förbinda sig för mer, med tanke på de strategiskt viktiga kongressvalen i USA i november. De neokonservativa och republikanerna har trängt in Obamaregeringen i ett hörn i Ukrainakrisen. Om Obama ger ett alltför starkt militärt svar förlorar han väljarstöd från de liberaler som redan till stora delar vänt sig mot honom för hans företagsvänliga och krigsvänliga politik. Om han inte bestämmer sig för stora ekonomiska åtaganden för Ukraina och inte vill sätta tunga ekonomiska sanktioner i verket, så kommer republikanerna och politiker som John McCain att angripa honom

allvarligt i kongressen. Ser man till Obamas förflutna är det troligt att han försöker slingra sig mellan de två sidor som pressar honom och inte göra någon nöjd till novembervalen.

Det finns alltså starka politiska och ekonomiska krafter i USA som önskar en militär konfrontation med Ryssland, eller åtminstone en fullständig ekonomisk brytning och ett försök att totalt isolera Ryssland ekonomiskt. Bland dessa grupper växer oron över att Västeuropa, särskilt Tyskland, har knutit för nära och alldeles för starka band med Ryssland. De vill bryta dessa band och ersätta dem med starkare europeiskt ekonomiskt beroende av USA.

Det långsiktiga målet är att göra Tyskland och Europa beroende av USA:s naturgas, på bekostnad av den ryska gasen. USA har numera ett överskott på naturgas som ett resultat av nya utvinningsmetoder. Detta överskott drar ned priserna på naturgas i USA och därmed profiterna. Därför vill man exportera gas för att höja priser och vinster. Men nuvarande lagstiftning förhindrar gasexport. Europas kris och behov av naturgas är den perfekta förevändningen för att häva exportrestriktionerna på USA-gasen. Olje- och energiföretag skulle kunna öka sina vinster och sin naturgasproduktion. Men det kräver att Europa bryter sitt beroende av rysk naturgas.

Den amerikanska jordbruksindustrin kan också tjäna på Ukrainas kris. Att ekonomiskt avskilja Europa från Ryssland öppnar för ökad amerikansk veteexport till Europa. Och inte minst viktigt, också USAs försvarsindustri kan göra förtjänster. Med en planerad minskning på 50 miljarder dollar i USAs vapenproduktion nästa år, så ger en europeisk kris onekligen goda skäl att återkalla nedskärningarna.

Europas ekonomi: blandad vinst och förlust

Ukrainas kris hotar den europeiska ekonomin med åtskilliga förluster. Om krisen fördjupas innebär det till att börja med en prisökning på gas, olja, livsmedel och vissa råvaror. Det kan innebära minskad tillgång till naturgas - inte bara på grund av att Ryssland drar ned, vilket är mindre troligt, men genom att gasledningar förstörs av protofascistiska ukrainska nationalisterna. De har redan hotat att spränga ledningarna från Ryssland genom Ukraina till Väst-europa.

Också följderna för euron och de europeiska aktiemarknaderna är negativa. Euron har redan stigit avsevärt och har ett internationellt tryck på sig att stiga ytterligare. Det skulle göra europeiska produkter mindre konkurrenskraftiga, ovanpå de ökade energikostnaderna. Europeisk export, särskilt Tysklands, till övriga världen kommer att stagnera, och Europas ekonomiska återhämtning, med nöd och näppe på väg, kan gå i stå och till och med vändas i nedgång, den tredje sedan 2008.

I det korta perspektivet har europeiska aktiemarknader redan börjat falla och kommer att göra så än mer om den ukrainska krisen skärps politiskt. Störningar i handeln med Ryssland kommer också på kort sikt att skada europeisk tillväxt, oavsett försäkringar från USA om att gottgöra förlusterna.

Däremot kommer de europeiska bankerna till en början att dra fördel av IMF-överenskommelsen. Det är avgörande i ett skede när en del mycket betydande banker, som den stora italienska Unicredit, nyligen lidit stora förluster. Europeiska multinationella företag kommer att klara sig bra och kunna köpa upp ukrainska företag och industrier till reapis. Men under de närmaste månaderna kommer den allmänna krisen i Ukraina och landets snabba ekonomiska förfall att leda till att europeiska företag flyr till säkra hamnar - valutor som dollarn, yenen och euron - medan de flyttar pengar ”åt sidan” tills krisen planar ut.

Vad USA:s och EU:s multinationella bolag vill ha i Ukraina

Man anser ofta att den ukrainska ekonomin saknar konkurrenskraft och i alltför hög grad kännetecknas av omodern basindustri, såsom kol-, stål, metaller och andra branscher som inte hör till informationssamhället. Men det är grovt missvisande. I Ukraina finns en särskilt attraktiv ekonomisk ”skörd”, mogen för inhöstning av västerländska multinationella företag. Se här några bevis!

Den ukrainska ekonomin har investerat mycket i kärnkraft och vattenkraft. Det ger betydande nya investeringsmöjligheter för västerländska kärnkraftsbyggföretag, som har att slåss mot ett växande allmänt motstånd mot ytterligare utbyggnad av kärnkraftverk i väst.

Ukraina är den sjätte största exportören av militärflygplan, speciellt transportutrustning, och har en avancerad industri för raketsystem. Landet rankas som det fjärde i världen när det gäller teknologisk IT-personal, och har framför sig bara USA, Indien och Ryssland. Man har en exceptionellt väl utbildad teknisk arbetskraft och ett tekniskt inriktat utbildningssystem, som växer med 20 procent per år. Teknikmarknaden omsätter mer än fyra miljarder dollar om året. 90 procent av befolkningen är internetansluten och har 125 mobiltelefoner per 100 invånare. Varvsindustrin är en av de mest avancerade, inklusive byggen av naturgastankers. Ukraina har en blomstrande industri för produktion av bilar, lastbilar och bussar. Man har 30 procent av världens bördigaste jordbruksmark, som producerar spannmål, socker och vegetabiliska oljor till kostnader långt under Europas. Landet har också sina egna beprövade, betydande, men ändå helt outvecklade skiffergasreserver.

Vad väst vill ha för sina företag är att lägga vantarna på dessa industrier och deras produkter och att integrera dem i sina multinationella företags globala expansions- och produktionsplaner. De kommer att få hjälp av IMF, som en del av dess ”utländska direktinvesteringar”; det är ett krav i varje räddningspaket från EU eller IMF. Eftersom dessa multinationella företag ”investerar” i Ukraina, kommer västerländska banker att inkassera betydande avgifter (och låta de ukrainska bankerna delta som junior partner i processen). Nedskärningar och ”omstrukturering” av ukrainska industrier kommer att följa för att integrera dem i de globala planerna i västs multinationella företag. Ukrainare kommer att förlora arbetstillfällena i dessa lovande sektorer, samtidigt som lönerna står stilla, och välfärdsförmåner skärs ned - så som är fallet globalt för arbetarna i alla dessa branscher i dag, också i EU och USA.

Kopplingar mellan Ukrainas oligarker och USA-kapitalet

Föga har skrivits hittills om de nära länkarna mellan Ukrainas kapitalisters pro-västliga falang och dess kopplingar till kapitalintressen i väst, i synnerhet USA-kapitalister.

Det finns två flyglar av ukrainska oligarker: pro-västerländska och pro-ryska. Båda består av opportunistiska byråkrater från sovjettiden som blev kapitalister när Sovjetunionen imploderade för mer än tjugo år sedan. Båda fraktionerna har slagits mot varandra öppet sedan den orangea revolutionen 2004 med växlande framgång. Den pro-västerländska flygeln är löst associerad med Fosterlandspartiet, tidigare lett av Timosjenko och hennes föregångare; den andra av Janukovyjtj och hans föregångare, i samverkan med Regionernas parti. Alla de ledande politikerna i båda, som är mångmiljonärer och miljardärer, har bytt av varandra i den ekonomiska våldtåkten på Ukraina i mer än två årtionden. I början av 1990-talet hade Ukraina en ekonomi och en levnadsstandard långt över de andra nya, före detta sovjetiska republikerna. I dag är bnp och medelinkomst mindre än Vitrysslands och långt under Rysslands.

Janukovyjtjs kumpaner avsattes i den senaste statskuppen den 22 februari, eller är åtminstone på reträtt ekonomiskt och försöker konsolidera sina ekonomiska krafter. Janukovyjtj och Regionernas partis miljardärer som Rinat Achmetov, den rikaste mannen i Ukraina, värd 15 miljarder dollar, med stora innehav i energi och metaller, är förvisade från ekonomiskt

inflytande, likaså Vadim Novinsky, den tredje rikaste; Dmytro Firtash, med miljarder i kemikalier, bank och fastigheter, som nyligen arresterades i Västeuropa; och Serhij Tihipko, tidigare chef för Ukrainas centralbank.

Fosterlandspartiets miljardärer har nu kontrollen, och den nyvordna premiärministern, den stenrike Arsenij Jatsenjuk, driver den nya regeringen. Men bakom kulisserna lurar de verkliga nya maktspelarna. I toppen på listan finns Victor Pinchuk, den näst rikaste mannen i Ukraina med ett medieimperium och andra affärsintressen. Hans stiftelse har varit central i finansieringen av de NGO-er i Ukraina som varit kanaler för västerländska pengar för att destabilisera Ukraina. Pinchuks stiftelse arbetar nära Jatsenjukstiftelsen. Pinchuk står också nära Wall Street och Council on Foreign Relations i USA, den främsta utrikespolitiska strategiororganisationen för kapitalister i USA. Pinchuk är också med i styrelsen för Peterseninstitutet i USA, en annan viktig organisation för påverkan av USA: s ekonomiska och utrikespolitik. Pinchuk samråder ofta med Clinton- och Blairstiftelserna, och är en viktig deltagare i den årliga samlingen av storkapitalister vid World Economic Forum i Davos, Schweiz. Han är vän med Bill Gates och Warren Buffet.

Under Pinchuk finns andra viktiga miljardärer som Igor Turchynov, interimpresident och talman i det ukrainska parlamentet; Stepan Kuban, som leder den nya ukrainska centralbanken; Sergej Tartuta, miljardär och chef inom kol- och stålindustri med omfattande innehav i östra Ukraina. Han har nyligen utsetts till ny guvernör i Donetsk-regionen i öster sedan Jatsenjuklaget skjutit sin tidigare pro-Janukovyjtjguvernör. Tartuta har nära ekonomiska förbindelser med Polens och Ungerns kapitalister. Ännu en är Igor Kolomytsky, som på samma sätt under de senaste veckorna utnämns till ny guvernör i Dnepopetrovskregionen i östra Ukraina.

Dessa miljardärer som antingen själva befinner sig i det ukrainska parlamentet, eller som fortsätter att styra block om 30-50 röster vardera, stod otvivelaktigt bakom den verkliga agendan för den 22 februari. På ytan drevs processen av proto-fascisterna på gatan och på Maidantorget. Medan de senare intensifierade attacken utanför parlamentet, pågick på insidan omröstningen för att avsätta Janukovyjtj. Några av hans egna kumpaner övergav Janukovyjtj för att gå med bland "Fosterlands"- kumpanerna - utan tvekan delvis övertygade av hot västerifrån att deras tillgångar i schweiziska och luxemburgska banker skulle frysas. Maidans profascister och elementen i Svobodapartiet, Högersektorn, UPA och andra har blivit fint belönade för sin hjälp genom inte mindre än sex nyckelpositioner i den nya post-kupp-regeringen under Jatsenjuk. Det inkluderar formella positioner inom polis- och militärmakt, till exempel Oleksandr Sych, ny vice premiärminister (andreman efter Jatsenjuk); Andrej Parubij, sekreterare och chef för Nationella säkerhetsrådet; Dmytro Yarosh, biträdande sekreterare för nationell säkerhet; och Oleh Machnitsky, chefsåklagare, eller Dimitri Balaatov, minister för ungdomen. Det är tydligt att proto-fascister har valt positioner i regeringen som ger dem möjlighet att bygga upp, beväpna och organisera sina gatugäng bättre i framtiden, nu som officiell regering.

Den ukrainska ekonomin - den stora förloraren

Som redan nämnts blir det ukrainska folket krisens stora ekonomiska förlorare. Det har det redan varit i mer än två decennier. I avvaktan på tredje omgången av IMF-åtstramningar som kommer att innebära att gassubventionerna minskar, pensionerna skärs ned, arbetstillfällen förloras, tjänster dras in och att inflationen stiger. Levnadsstandarden kommer att falla ytterligare, om den förutspådda depressionen på 5-15 procents nedgång i bnp 2014-15 blir verklighet.

Det uppskattades av Ukrainas premiärminister i december 2013 att Ukraina kommer att behöva minst 17 miljarder dollar för att förhindra uteblivna betalningar till bankerna för den

statsskuld som redan uppstått. Ukrainas statsskuld var 39 procent av bnp 2012. Ukrainas valutareserv är nästan slut, och man behöver 20 miljarder dollar om året bara för att finansiera sitt nuvarande handelsunderskott. Men om valutans värde fortsätter att sjunka, om exporten minskar, och om kostnaden för importen ökar - vilket är mycket troligt - så kommer IMF: s löften om 15 miljarder att visa sig vara grovt otillräckliga. Ukraina behöver 50 miljarder, och frågan kvarstår om EU-IMF och/eller USA kommer att vara villiga att ge en så stor summa. Svaret är: Högst osannolikt. Det innebär att den ukrainska regeringen kommer att gå med på de godtyckliga villkor IMF-EU erbjuder i utbyte mot 15 miljarder dollar, och sedan de uppföljande lån som krävs. Det innebär att regeringen kommer att skära tjänster och privatisera offentliga tillgångar, sälja dem till miljardärer och västerländska intressen, till ”katastrofpriser”. Och det betyder att utländska kapitalister kommer att håva in ukrainska företag och branscher till historiskt låga priser, medan dessa företag och industrier desperat försöker att förhindra deras kollaps och konkurs under de kommande månaderna med ekonomisk kraftig nedgång i Ukraina.

Med tanke på de starka nedgångstrenderna i den globala ekonomin i allmänhet och nedgången av valutorna på tillväxtmarknader, är det sannolikt också att Ukrainas valuta kommer att fortsätta att minska, vilket ytterligare förvärrar alla ovanstående problem. Den senaste tjugoprocentiga nedgången i förhållande till dollarn kommer att fortsätta, när Ukraina dras med i den allmänna marknadskrisen, utöver de egna problemen.

Med utbrytningen av Krim går nu krisen i Ukraina upp på en högre nivå, ekonomiskt och politiskt. Eftersom den ekonomiska krisen fördjupas i landet, kommer krav på utträde att växa också på andra ställen i östra Ukraina. Hur Ukrainas regering och USA/EU väljer att ta itu med denna risk kommer att vara avgörande. Ytterligare politisk oro och osäkerhet kommer att innebära mer ekonomisk kris, allt eftersom investeringar, produktion och sysselsättning går i stå och inflationen stiger.

Svaret på de växande ekonomiska problemen som ges av kuppregimen i Kiev kommer att visa sig vara avgörande. Med sina säkerhetsstyrkor, som nu leds av proto-fascistiska element och som framför allt vill ha en militär konflikt mellan EU/USA och Ryssland, är det stor risk att dessa krafter kan provocera fram en militär konflikt i ett försök att dra in Natos styrkor. Skulle detta inträffa kommer Ukrainas ekonomiska kris att vara det minsta av dess problem.

* * *

Jack Rasmus är en amerikansk samhällsvetare och bland annat författare till boken *Obamas Economy: Recovery for the Few* (2012), och *Epic Recession: Prelude to Global depression* (2012). Hans hemsida är: www.kykloproductions.com. Där återfinns också ovanstående artikel som med författarens tillstånd återges något förkortad.

Översättning från engelska: *Hans Isaksson och Olle Josephson*.

Flamman

Ukraina: Rebellerna startar motoffensiv

Henning S Rubin

Flamman 27/8 2014

Samtidigt som Ukraina firade sin självständighetsdag med militärt pompa och ståt på söndagen, lät rebellerna i Donetsk demonstrativt ett tusental ukrainska krigsfångar tåga genom staden.

Separatisterna i de självutnämnda folkrepublikerna Lugansk och Donetsk meddelade på söndagen för första gången på länge militära framgångar. Utanför Donetsk har den ukrainska

regeringsarméns framryckning stoppats efter blodiga strider och en större truppansamling sägs ha omringats i ett område nära den ryska gränsen. Ett antal mindre orter ska ha återerövrats och mängder av militär utrustning, däribland stridsvagnar och artilleripjäser anges har fallit i rebellernas händer. Enligt vissa rapporter i ryska medier har rebellerna dessutom startat en motoffensiv mot hamnstaden Mariupol som i början av sommaren intogs av regeringsstyrkor med hjälp av internationella högerextrema frivilliga

Ukrainas regering avfärdade rapporterna om rebellernas militära framgångar.

– Ukrainska trupper har säkrat sina utposter och fortsätter sin framryckning i områden som ockuperats av terrorister, sa säkerhetsrådets talesman Andrej Lysenko på söndagen enligt Ryska posten.

2 000 döda

Enligt FN har mer än 2 000 människor dött och över 5 000 har sårats i striderna i sydöstra Ukraina sedan april. Vissa källor talar dock om betydligt högre dödssiffror. Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) har fortfarande 248 observatörer i konfliktområdet.

I maj blev det stora nyhetsrubriker när ett antal OSSE-observatörer togs tillfånga av öst-ukrainska separatister för att frigges efter ett tag. Sedan dess har det blivit tyst kring insatsen. Kanske därför att OSSE:s rapporter förmedlar en annan bild än den som sprids i de flesta mediekkanaler.

OSSE har hittills inte kunnat bekräfta att Ryssland skulle vara direkt inblandad i konflikten i Donbass, men däremot gett ett antal exempel på provokationer och övergrepp från väst- och centralukrainska aktivister i området. Det rapporterades till exempel att ukrainska parlamentariker från Regionernas parti utsattes för en syreattack av regeringstroga aktivister i Charkov den 19 augusti när de deltog i en manifestation till minnet av 70-årsdagen av stadens befrielse från den tyska ockupationen under andra världskriget. Den lokala polisen ingrep inte.

OSSE-rapporterna ger också en detaljerad bild av massflykten av civila från inbördeskriget i Donbass. FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) uppskattade i förra veckan att 190 000 ukrainare hittills har flytt till andra delar av landet, ytterligare 225 000 till grannländerna Ryssland, Polen och Vitryssland.

OSSE:s missionschef i Lugansk, Paul Picard, kommenterade i förra veckan att den omstridda ryska konvojen med humanitärt stöd till slut nådde det belägrade Lugansk utan incidenter och tydligen utan någon militär eskort. Ukrainas regering hade med stöd av USA hävdade att hjälpkonvojen i själva verket var avsedd att dölja en rysk militär ”invasionsstyrka” och hade blockerat lastbilarna vid gränsen. Ryssland bestämde sig till sist för att korsa gränsen utan lov från Kiev. Den ryska hjälpkonvojen på 280 lastbilar anlände slutligen med förnödenheter som spannmål, barnmat, vatten, medicin och generatorer i Lugansk, något som bekräftades av Picard.

Parlamentet upplöstes

Samtidigt som striderna i Donbass drar ut på tiden fortsätter Ukrainas nyvalde president Petro Porosjenko att fästa sitt grepp över politiken i Kiev. Porosjenko meddelade på måndagen att han kommer att upplösa parlamentet så att nyval kan hållas i slutet av oktober. Porosjenko uppmanade alla ”demokratiska krafter” att gemensamt ställa upp ”för Ukraina och för Europa” och kallade sina politiska motståndare i parlamentet för ”femtekolonnare”. Han anspelade i och med detta på det faktum att parlamentets majoritet den 2 augusti oväntat hade röstat emot Porosjenkos yrkande att fördöma rebellerna i östra Ukraina som ”terrorister” den 2 augusti.

Offensiv

Ukraina mot en humanitär katastrof

Arne Johansson

Offensiv 21/8 2014

När Ukrainas armé och privata paramilitära styrkor nu mer än halverat det område i sydöstra Ukraina som har behärskats av ”proryska” rebeller och dessa tryckts tillbaka mot sina viktigaste fästen i storstäderna Luhansk och Donetsk, är de humanitära konsekvenserna av flygattacker, raket- och artilleribeskjutning mot tätt bebyggda områden alltmer fasansfulla.

FN slog i förra veckan larm om det dramatiskt eskalerande våldet genom att uppgradera sin ”mycket konservativa uppskattning” av antalet döda från 1 129 den 26 juli till 2 086 den 13 augusti. Därmed skulle fler ha dödats i östra Ukraina än hittills i Gaza under Israels terrorkrig.

Rädslan för ond, bråd död i kombination med akut brist på vatten, el, mat, sjukvård och pengar leder också till allt större flyktingströmmar. Medan antalet som flytt inom landet uppskattas till 118 000 uppger ryska myndigheter att 740 000 ukrainska flyktingar hittills i år har tagit sig över gränsen till Ryssland.

Utsikterna tycks vara små för att någon sorts diplomatiska framsteg kan förhindra en ännu värre katastrof för de fyra miljoner människor som bor i de värst våldsdrabbade områdena. När detta skrivs kommer redan de första rapporterna om gatustrider i centrala Luhansk.

”Vi är rädda för hur de militära operationerna bedrivs. Vad händer om vi får intensiva strider i storstadsområdena Luhansk och Donetsk? Strider i tätt bebyggda städer kan leda till massflykt och massiv förstörelse”, varnar FN:s flyktingkommissarie Vincent Cochetel i en oroad kommentar.

Nya blodiga strider i Luhansk bland de 250 000 av ursprungligen 420 000 invånare som finns kvar i staden nära den ryska gränsen och den dryga miljonen invånare i Donetsk kan också, trots oöverskådliga konsekvenser i spåren av en skarp konfrontation med USA och EU, leda till ett mycket starkt tryck på Putin att intervensera militärt för att, som det skulle heta, ”rädda ryska liv”.

Mycket spekulationer har den senaste veckan handlat om att den ”humanitära konvoj” av 260 tungt lastade lastbilar som Ryssland vill köra in i Ukraina skulle kunna vara del av en plan för ett militärt ingripande. Sedan Ukraina nu har tillåtits inspektera lasten och Ryssland gått med på att låta Röda Korset ta över ledningen av konvojen tycks regeringen i Kiev i stället frukta det ökade tryck för en vapenvila som en sådan konvoj skulle innebära.

Frågan är vad som händer utan en vapenvila om de “proryska” rebellerna trots en stigande bitterhet över vad de, trots inflöden av vapen och frivilliga, upplever som ett svek från Putin och Ryssland ändå väljer att strida till sista man till priset av tusentals fler döda, massflykt och sönderbombade städer. Det är ett scenario som skulle kunna bli svårt att uthärda för den Putin som då riskerar att få den storryska opinion han idag har på sin sida att vända sig emot honom, i vetskap om att den ryska militär som står beredd vid gränsen mycket lätt skulle kunna trycka tillbaka Ukrainas armé i ett första skede.

Det är i syfte att avskräcka Moskva från en militär intervention som NATO:s general-sekreterare Anders Rasmussen i förra veckan ansåg vara ”i hög grad trolig”, som EU och USA nu på allvar har inlett ett nytt kallt krig mot Ryssland och trappat upp sina ekonomiska sanktioner på ett sätt som verkligen hotar att kasta den ryska ekonomin in i en djup kris.

Men även utan någon annan rysk intervention än som hittills med en viss leverans av vapen och frivilliga över gränsen kan våldsamma strider i centrala Luhansk och Donetsk bli extremt kostsamma för en stat, som är snubblande nära att bryta samman både ekonomiskt och politiskt.

Karaktären av det blodiga krig som inleddes i sydöstra Ukraina sedan den i maj nyvalde presidenten, Petro Porosjenko, valde att vägra förhandla om eftergifter till de rebeller som tagit makten i det område som under tsartiden kallades ”Nyryssland”, har mycket att säga om det bedrövliga tillståndet i Ukraina.

Med undantag för de starka reaktionerna mot sommarens nedskjutning av ett malaysiskt flygplan, som kostade 298 människors liv, har västliga media visat förvånansvärt få bilder av denna förstörelse och alla samtidigt övergrepp från båda sidor mot demokratiska och mänskliga rättigheter.

Medan media och etablerade politiker ensidigt fokuserar sina rädslor mot hotet från Putins Ryssland, har den gamle östeuropakorrespondenten Kjell-Albin Abrahamsson varit tämligen ensam om att uppröras över nederlaget för demokratin när Ukrainas kommunistparti trots 13 procent av rösterna i det senaste parlamentsvalet nu har förbjudits. ”Att förbudet inte framkallar upprörda protester och laddade debatter i väst är ett lika stort nederlag för yttrandefriheten. Inte ett knäpp hörs från ledande politiker, opinionsbildare och journalistkollegor”, skriver han i *Expressen*.

Detsamma kan sägas om den mediatystnad som har omgett det nyfascistiska partiet Svoboda och andra högerextrema grupper stora inflytande med sex tunga ministerposter i premiärministern Arsenij Jatsenjuks övergångsregering och den ukrainska krigsmaktens tunga beroende av högerextrema brigader som Azov och andra paramilitära styrkor, som i sin tur sponsras av rivaliserande oligarker.

Inga svenska media har uppmärksammat Amnesty Internationals larm om den milis som leds av den högerextrema parlamentsledamoten Oleh Lyasjko, ledaren för det så kallat Radikala

partiet som fick åtta procent i presidentvalet. Denna sprider skräck i sydöstra Ukraina genom utomrättsliga kidnappningar, tortyr och mord på misstänkta anhängare till rebellerna. Lyasjko har inte dragit sig för att själv visa upp sina övergrepp på sin YouTube-sida.

Som den ryske utrikesministern Lavrov uppmärksammat hotade förra helgen Högra sektorn att inom 48 timmar dra ut sina trupper från östra Ukraina och marschera i full utrustning mot Kiev om inte presidenten Porosjenko skulle avskeda inrikesministern och flera polischefer. Hotet drogs tillbaka sedan polisen släppt några av Högra sektorns medlemmar som gripits för att ha smuggla ut erövrade vapen. Incidenten tyder på att myndigheterna i Kiev inte har kontroll över de talrika paramilitära styrkorna som enligt Lavrov idag utgör en stor del av Nationalgardet.

Ukraina hotas oavsett den närmaste tidens utveckling av inbördeskriget i sydöst av ett politiskt och ekonomiskt sammanbrott. Västs närmaste man i Ukraina, premiärministern Jatsenjuk, avgick den 24 juli sedan Svoboda och Fäderneslandspartiet båda dragit undan sitt stöd för regeringskoalitionen, även om han fortsätter att leda en interimsministär tills en ny koalition har bildats. De stora nedskärningar som är ett villkor för IMF:s nödlån som krävs för att finansiera kriget och som först avvisades av dessa partier har nu ändå drivits igenom, medan den kontroversiella omröstningen om den påbörjade utförsäljningen av Ukrainas gaspipelines sköts upp.

Konsekvenserna för Ukrainas folk, med bland annat 47 till 66 procent höjda inkomstskatter och 50 procent dyrare gaspriser kommer att bli katastrofala i ett läge där BNP väntas rasa med åtta procent och valutan hryvnian redan har rasat med 40 procent.

Att Ukrainas säkerhetschef Andrij Parubij, som är en av Svoboda-partiets grundare och även var Maidantorgets säkerhetschef, nyss avgått, med löften om att fortsätta sitt engagemang till stöd för de paramilitära styrkorna, antyder att regimen i Kiev samtidigt är splittrad om hur kriget ska bedrivas.

Finansanalytikern Gabriel Sterne från Oxford Economics varnar för en 50-procentig risk för en ukrainsk statsbankrutt. Något som både skulle drabba hårt pressade ryska institutioner och banker, som redan tvingats höja räntan på ett sätt som får småföretagen att kvävas, och skicka en ny chockvåg genom Europas finanssystem i ett läge där Europas ekonomi redan står på randen till en ny recession.

Mot denna bakgrund framstår allt annat än försök att på kort sikt nå en diplomatisk utväg ur kriget i Ukraina som extremt irrationella.

Samtidigt har reaktionära och chauvinistiska krafter släppts ut flaskan som till sist bara kan besegras av att nya demokratiska och socialistiska arbetar-, freds- och folkrörelser växer upp underifrån – i såväl Ukraina som i Ryssland och i Väst.

Proletären

Samtal i Odessa

Mario Sousa

Proletären 21/8 2014

Vad har människor i Odessa att säga om mordbranden vid Fackföreningarnas i våras och den våldsamma utvecklingen i Ukraina efter kuppen i februari? Mario Sousa återger vittnesmål från en förändrad stad.

På nytt är jag på plats i Odessa, staden som vann mitt hjärta vid första besöket. Att vara i södra Ukraina känns som att vara hemma. Men allt är inte som vanligt.

Odessiterna är kända för att vara pratsamma och frispråkiga. Nu är de tystare. De undviker att prata politik. Bara vänner emellan i skydd av hemmets väggar kommer samtalet igång.

Hemma hos Sergej

Vi sitter några vänner och pratar i Sergejs kök om händelserna i Odessa och mord-branden vid Fackföreningarnas hus på Kulikovofältet. Stämningen är sorgsen.

• Vilken betydelse hade mordbranden 2 maj för det politiska livet i Odessa?

– Det blev ett riktigt nederlag, svarar Sergej. Oppositionen, de som motsatt sig statskuppen 21 februari, hade gjort ett bra arbete med att mobilisera och organisera motståndet. De tog initiativet i de politiska diskussionerna i Odessa, propagerade mot statskuppen, organiserade stora möten och demonstrationer med uppemot 30 000 personer. Vi var alla på offensiven. Kuppens representanter, myndigheterna i Odessa, var på defensiven.

– På Kulikovofältet utanför Fackföreningarnas hus fanns flera stora tält där folk träffades för att diskutera politik, organisera motståndet mot statskuppen och dela ut propaganda. I en stor demonstration en vecka före mordbranden konfronterade demonstrationsledningen guvernören och krävde att polisen skulle agera mot våldet. Guvernören lovade att sätta stopp för folk med skjutvapen. Men inte batonger, det var svårare enligt honom. Lagen tillät inte det. Guvernören var ändå på defensiven, han tvingades möta demonstranterna och lova att polisen skulle agera mot våldet.

– Allt verkade bra. Men de som ledde oppositionen gjorde ett misstag. De byggde inte upp en organisation för att försvara sig, de förstod inte att det var viktigt. De litade på styrkan i demonstrationerna och på att myndigheterna skulle sätta stopp för öppet våld. Ett fruktansvärd misstag.

– Efter den stora 1 maj-demonstrationen kände vi oss säkra. Många åkte ut på landet, hälsade på släktingar. De som blev kvar var helt obehövade och oförberedda på att försvara sig. När fascisterna den 2 maj attackerade människorna i tälten utanför Fackföreningarnas hus hade oppositionen inget att sätta emot. I flera timmar pågick massakern utan att polisen ingrep. Hundratals mördades av fascisterna utanför och inne i Fackföreningarnas hus.

– När polisen började göra något var det för att gripa de oppositionella som försökte fly undan fascisternas våld. Massor av oppositionella hamnade i fängelse, fascisterna gick fria.

– Flera hundra greps, många fick polisen släppa när folk demonstrerade utanför polishuset. Men alla är åtalade och väntar på rättegång. 2 maj förlorade oppositionen sin ledning, en del är döda, en del sitter i fängelse.

• Vad betyder det som skett för framtiden?

Denna gång är det Dimitri som svarar.

– Du förstår, vi i Ukraina lever nu i en situation som liknar feodalismen. Ett antal oligarker, multimiljardärer alltså, har blivit guvernörer för stora områden, skaffat sig egna arméer och gör som de vill utan att bry sig några lagar. Det är folk som Igor Kolomojskij, guvernör i Dnepropetrovsk. Han är en av Ukrainas rikaste personer, äger Privatgruppen med Privatbanken, sju stålverk, flera gruvor, tusentals industrier, två tv-kanaler och en nyhetsbyrå. Kolomojskij äger också fabriker och stålverk i Europa, Ryssland och USA.

– Han har en privatarmé på tusen man utrustad med moderna vapen, och han är ordförande för Dnepro fotbollsklubb som har en hejarklack på flera tusen huliganer. Det var Kolomojskijs folk som skickades till Odessa 2 maj. Du förstår vilka krafter vi har mot oss. Framtiden känns svår.

– Visst känns det svårt nu, fortsätter Sergej. Men odessiterna kommer att resa sig igen. Jag är säkert på det. Folk fick en chock av mordet på Kulikovofältet. Ingen trodde att detta kunde hända i Odessa. Men motståndet kommer att resa sig igen.

Majdankämpe fick betalt

Att ta hand om familjegraven är ett måste i Odessa, ta bort gamla löv, göra rent och ställa dit nya blommor. Mitt i arbetet kommer två unga män fram och erbjuder sig att för en mindre summa pengar måla staketet kring graven.

Vi kommer överens om vad som skulle göras och priset. Allt väl. Ett par dagar senare träffas vi igen vid graven för att godkänna jobbet och betala. Efter betalningen kommer samtalet igång.

En av männen berättar att han hade jobbat i flera städer men att det är svårt att få jobb. Han jobbade ett tag i Charkov i en militärfabrik som tillverkade delar till den ryska armén. När sanktionerna mot Ryssland trädde i kraft tvingades fabriken stänga och över tusen arbetare blev utan jobb. Han fick åter resa till Odessa.

Jag känner väl till denna verklighet. Under mina resor i Ukraina har jag sett hundratals stängda fabriker.

Plötsligt säger den unge mannen att han även var på Majdan i Kiev. Vi blir väldigt förvånade och frågar vad han gjorde där.

– Slogs mot polisen med en påk i handen, svarar han.

Men vänta ett tag, tänker jag, vad är det för människor jag har framför mig?

– Varför gjorde du det, frågar jag igen.

Den unge mannen svarar:

– Jag fick hundra dollar per dag, betalning i handen varje kväll.

Min förvåning växer. Framför mig har jag alltså en av legoknektarna från Majdan, en av Carl Bildts ”demokrater”!

• Var det bara för pengarna du åkte till Majdan?

– Bara för pengarna, politik intresserar mig inte. Men det var farligt. En av de som åkte från Odessa blev invalid för livet. Jag stannade bara ett tag på Majdan.

Samtalet tar slut och vi skiljs åt. Tänk er, 100 dollar per dag! Under Majdan var 100 dollar lika med 850 ukrainska griven. Det är en förmögenhet i Ukraina. En vanlig fabriksarbetare eller byggnadsarbetare tjänar ca 1200–1500 griven per månad!

Vad en vanlig arbetare tjänar på en månad tjänade vår staketmålare alltså på en och en halv dag – för att slåss mot polisen. Man förstår att det är lätt för miljardärerna att ha egna arméer.

Alexander och Katarina

Alexander är elektriker och med åren har vi blivit goda vänner. Han har jobbat många år i det stora kommunala elbolaget och jag har vid tidigare tillfällen sett att hans arbetskamrater värderar hans åsikter högt. Jag frågar vad de på jobbet anser om den nya situationen i Ukraina och i Odessa.

– Jag har fått många frågor om vad vi ska göra, säger Alexander. Många är emot Kievjuntan. Men vi tvingas konstatera att tillfället inte är det bästa. Efter 2 maj förföljs oppositionen och folk är rädda för att hamna i fängelse. Dessutom är vi anställda av staden. Kritiserar vi juntan får vi sparken. Många protesterar, men vem ska organisera kampen? Fackföreningarna är ett skämt, de umgås bäst med de på kontoret.

– Det känns hopplös. Det ryktas om att de ska privatisera Odessas hamn. Kanske kommer turen till elbolaget. Många kommer att förlora sina jobb då. Hur ska de försörja sig? Det finns arbetslösa överallt.

Katarina är gift med Alexander och jobbar inom skolan.

• Hur är stämningarna bland dina arbetskamrater på skolan?

– Det är samma situation, svarar Katarina. De som bestämmer i staden är i första hand rädda om sina jobb och gör allt som de i Kiev kräver. Nu vill dem att vi ska ha lektioner på ukrainska, att det ryska språket ska bannlysas i skolorna. Men hur ska det gå? Barnen i Odessa pratar inte ukrainska! Och vi lärare kan knappt ukrainska.

– Nästan alla de som bestämmer har ryska som modersmål som vi. Men ändå följer de Kiev. Det är en tydlig skillnad mellan de där uppe och folket i Odessa.

– Situationen är mycket instabil, fortsätter Alexander. En bekant till oss har drabbats av en stor sorg. Hans son, 20 år gammal, blev inkallad till militärtjänst och fick rycka in till regementet i Nikolajev, en stad inte så långt från Odessa. Efter ett par månader ringde sonen sin pappa och berättade att de hade fått order att åka till fronten i Donbass.

– Efter det tappade han kontakten med sonen. Till slut sökte pappan befälet i Nikolajev och frågade var hans son fanns. Ingen ville berätta. Efter flera veckor, när pappan inte gav sig, fick han adressen till ett regemente i Donbass. Pappan åkte dit och letade. Väl framme visste ingen var hans son fanns. Pappan hänvisades till ett fält där det låg döda soldater överallt. Där hade den ukrainska armén lidit ett ordentligt nederlag. Soldaterna hade varit döda i veckor, det gick inte att känna igen dem. Till slut hittade pappan sin son när han kände igen klockan han hade gett honom i födelsedagspresent. Efter det fick pappa ta hem och begrava sin son. Han fick stå för alla kostnader, armén betalade inget.

– Situationen är mycket instabil som sagt. Det pratas om risken för storkrig. En del hoppas på att Ryssland tar över hela södra och östra Ukraina. Som de gjorde med Krim. I Odessa går det inte längre att ta kvällspromenader hur som helst. Folk blir rånade av kriminella från Högersektorn. Stora jävlar som plötsligt står framför dig med svart huva för ansiktena.

”Vi vill inte ta ställning”

Min vän Andrej jobbar i ett privatföretag där han har en kontorstjänst nära ledningen. Frun Anna har en bra betald tjänst i kommunen. Familjen har det bra ställt.

Vi har känt varandra i flera år, våra familjer har semestrat tillsammans på Krim, i Jalta och Sevastopol. Andrej brukade visa oss runt på fantastiska museer, alltid fulla av intresserade besökare.

– Livet känns allt osäkrare, säger Andrej när vi nu möter honom. Ingen vet idag hur politiken kommer att sluta i Ukraina. Pengarna förlorar sitt värde för var dag som går. Det lilla jag har

på banken är reducerat till hälften. Många ukrainare har emigrerat. En del har flyttat till Italien, en del till Spanien. Jag vet inte hur det blir för oss men jag går i samma tankar. Blir krisen ännu värre och blir det risk för krig, flyttar vi direkt. Var som helst. Här kommer vi inte att stanna, här kan man snart inte leva.

Anna tar det lugnare.

– Så farligt är det inte. Inte för oss i alla fall. Jag hoppas på att politiken rätar ut sig och att livet blir bättre. De som bestämmer måste ändå någon gång lyssna på folket.

Andrej och Anna vill veta vad jag anser. Jag säger att det är risk för att den politiska situationen blir värre men att det är bättre att stanna än att flytta till ett Europa där krisen drabbar många väldigt hårt.

Samtalet går in på vad som kan eller inte kan hända. Andrej säger att han är förbered för alla händelser.

– Jag vill inte ta ställning, säger Andrej. Men jag kommer att försvara min familj. Över min tröskel kommer ingen djävel.

– Vänta en stund, säger Andrej och går in i sovrummet.

Jag hör att han öppnar ett skåp och tillbaks kommer han med en kalashnikov i handen!

– Här ser du, det fungerar bra, vad säger du, frågar Andrej.

Jag är mållös.

– Det är nog inte bra det där, säger jag och pekar på kalashnikoven. Man får tänka ordentligt innan man tar till vapen. När det är igång är det svårt att få stopp.

– Jag vet, svarar Andrej. Men vill någon komma över min tröskel vill jag vara beredd.

På plats på Kulikovofältet

Ett av målen för resan till Odessa är Kulikovofältet och det utbrända fackföreningshuset. Det är viktigt att på platsen se vad som hände. Kulikovofältet är ett stort torg där det förr fanns en stor Leninstaty som numera finns i Ungdomsparken.

På Kulikovofältet firas varje år den Sovjetiska segerdagen, 9 maj, med militärparader där de sovjetiska krigsveteranerna alltid haft en hedersplats. Jag var där 9 maj 2010 och skrev en rapport till Proletären om hur veteranerna hedrades och kommunistiska partiets fanor vajade högt.

Torget ligger i närheten av den stora Centralstationen. Den 2 maj kom fascister och fotbollshuliganer med tåg från Dnepropetrovsk, gick direkt till Kulikovofältet och genomförde en massaker på alla som fanns på torget, de oppositionella mot statskuppen och Kievjuntan.

Framme på Kulikovofältet blir jag förvånad. Ett stort arrangemang med blommor, kransar, lyktor, utställningar och fanor. Hela historien kring massakern 2 maj finns i bilder och föremål.

Ett antal aktivister finns på plats, underhåller allt, gör allt rent och fint. Min första tanke – att de inte är rädda! Rädda att fascisterna angriper på nytt. Jag går fram till en kvinna som verkar vara ledande.

• Är ni inte rädda att vara här?

– Varför ska vi vara rädda, svarar hon något upprörd.

• **Rädda att fascisterna kommer tillbaka.**

– Vi är inte rädda. Vi har förlorat våra familjer, vänner och kamrater och vi är här för att ingen ska glömma dem.

• **Jag ser att ni har en pengainsamling, varför?**

– Vi har många kamrater i fängelse som väntar på rättegång. Pengar behövs till advokater och till att köpa vad de behöver i fängelset. De har suttit fängslade i flera månader utan rättegång. De blev åtalade och intagna utan att advokaterna hade tid att sätta sig in i målen. Allt skedde på beställning. Vi vill ha riktiga advokater till våra vänner.

• **Hur många sitter i fängelse nu?**

– Ingen vet säkert, domstolarna håller tyst. Vi tror att det rör sig om flera hundra personer. De anklagas för uppvigling, brott mot landets säkerhet. Vad de gjorde var vanlig opinionsbildning med möten, debatter och demonstrationer. Jag har själv en son i fängelse, en bra pojke som vill kämpa för demokratin i Ukraina. Fascisterna som mördade våra kamrater är alla fria, inga anklagelser riktas mot dem. Det är vidrigt. Mördarna går fria och de mördade anklagas för att vara kriminella. Så är det idag i Ukraina.

– Vi gör allt för att vinna rättegångarna och för att de riktiga brottslingarna ska fängslas. Tänk att de efter morderna på torget gick in i Fackföreningarnas hus och mördade alla som de fann där inne. Unga som gamla, gravida kvinnor, det är hemskt. Sedan räknade de kropparna för att få betalt för varje mördad person. Vad är det för människor? Det är djur, sådan är fascismen.

• **Hur många blev mördade 2 maj?**

– Det finns inga exakta siffror men vi tror att antalet mördade är ca 210 personer. Många kroppar kördes ut av polisen direkt till krematoriet. De döda är många flera än de officiella siffrorna. Polisen säger att inga mördades in i huset, men det är lögn. När huset var öppet gick vi in där och kunde se skotthål i väggarna överallt.

• **Vad tror du om framtiden?**

– Som du ser verkar livet nu i Odessa vara helt normalt. Folk promenerar på stan, stranden är full av människor. Odessiterna sover, vill inte ha problem. Regeringen har visat vad som händer med de som protesterar mot statskuppen. Men om rättegångarna inte bli riktiga och de oppositionella döms till fängelse kommer odessiterna att resa sig igen och det blir folkstorm. Alla väntar på rättegångarna. Vi behöver samlas, när vi är tillsammans kan vi vinna.

Jag tackar för samtalet, säger till aktivisterna att vi är stolta över dem och tackar dem för deras mod. Vad de gör för att stoppa fascismen är viktigt för hela världen.

Kort efter besöket får jag höra att polisen kommit på natten och tagit bort allt från torget.

Men bara efter ett par dagar var aktivisterna tillbaks med nya utställningar, blommor och lyktor. Och de håller välbesökta stormöten varje söndagskväll.

Kampen fortsätter i Odessa!

Vittnesmål från Lugansk

Mario Sousa

Proletären 28/8 2014

– Det var som om helvetet brakade lös, bombningar från morgon till kväll. Det berättar Lena som bor i provinsen Lugansk i östra Ukraina. Hennes barn och barnbarn har flytt till Ryssland, själv försöker hon klara sig undan nationalgardets beskjutning med livet i behåll.

Den gångna helgen nåddes folket i Lugansk äntligen av humanitär hjälp. Maten och vattnet från Ryssland var mycket välkommen, och lastbilskonvojen togs emot med stort jubel.

Vecka efter vecka har granater från långdistansartilleri, raketer och missiler sprängt sönder bostäder, parker, förskolor, torg och sjukhus i Lugansk, Donetsk och andra städer och byar i östra Ukraina. Från flera kilometers avstånd riktas Kievs kanoner och raketrämper mot dessa orter. Resultat från beskjutningen är tusentals döda och sårade civila och hundratusentals på flykt.

De som beskjuter området är Nationalgardet, en armé bildad av legosoldater, kriminella och mördare från olika ukrainska multimiljonärers privata arméer.

Undertecknad har tidigare rest runt i östra Ukraina med tåg, buss eller hyrbil och besökt släkt och vänner. Överallt i dessa enorma områden var fälten uppodlade. Där var oändliga vidder med potatis, majs, vete, solrosor, rödbetor med mera. Östra Ukraina är inte bara gas, olja, mineraler och storindustri.

I en liten gruvarbetarstad sex mil från Lugansk bor Lena med sina två barn, ett barnbarn och sin mamma. Kolgruvan är nedlagd sedan ett antal år efter att EU drivit en kampanj mot kolgruvorna i Ukraina. Man hänvisade till miljön och tvingade sju gruvor att lägga ner kolbrytningen. Efter detta sköt EU:s egna kolproduktion i höjden. Så kan miljöfrågan användas i den kapitalistiska konkurrensen.

En stor del av invånarna flyttade från gruvarbetarstaden, och posten, skolan och vårdcentralen stängde. För dessa ärenden hänvisas man till Ceverodonetsk, ett par mil bort.

För två år sedan bodde jag och min fru en vecka hos Lena, och vi har sedan dess haft regelbunden kontakt. Lena bor så att säga i frontlinjen. Jag bad henne att svara på frågor om situationen i området.

• **Kan du berätta hur du har haft det sedan kriget startade i östra Ukraina?**

– Livet har blivit mycket svårt. När jag förstod att armén från Kiev var på väg hit blev vi alla mycket rädda. Vi har alltid haft ett lugnt liv här, och även om vi inte har så mycket pengar har

vi trivts med livet. Du minns själv när vi grillade på min lilla datja hur roligt vi hade. Det var då det. Mycket har ändrats sedan ett par månader.

– En dag började pansarvagnar och kanoner att komma in på vägarna kring vår lilla stad. Min mamma och jag var då i Ceverodonetsk där vi jobbade i skolan, jag som städare och min mamma som dörrvakt. När vi försökte komma hem på kvällen var vägen avspärrad. Soldaterna sa till oss att de som försökte åka hem skulle skjutas till döds. De menade allvar. En som försökte dödades på platsen. Vi gick tillbaka till Ceverodonetsk och sov flera dagar hos en bekant.

• **Hur gick det för barnen då?**

– Du kan tänka dig hur oroliga vi var för barnen och barnbarnet. Telefonen slutade fungera, vi hade ingen kontakt. Efter några dagar tillät de oss att passera och vi kunde åka hem. Men vi fick inga garantier om att vi skulle kunna åka till jobbet i Ceverodonetsk.

– Så min mamma stannade, hon ville inte riskera jobbet. Jag åkte hem till barnen. Det var soldater överallt, något stort var på gång. Min enda tanke då var att här kommer att bli stort krig, att vi måste fly.

• **Var det inte farligt att lämna staden?**

– Genom en bekant fick jag veta att man kunde ta sig vidare från Ceverodonetsk mot Lugansk och sedan till Ryssland. Jag var mycket rädd för kriget, förberedde allt och vi var alla på väg dit. Men min mamma ville inte följa med. Hon hade inte fått betalt på jobbet och ville inte åka utan att först få sin lön. Så hon stannade i skolan, skaffade sig en plats i källaren och har bott där sedan dess.

– Tänk dig, hon som redan är pensionär fortsätter att jobba och nu bor i en källare. Jag kunde inte lämna min mamma. Så jag fick stanna hemma och vänta på henne. Men barnen och barnbarnet skickade jag till Ryssland. Där togs de emot mycket bra, fick bostad, vård och jobb. Tänk, jobb och inkomst! Något de inte hade haft på länge.

• **Vad hände i din stad efter det?**

– Helvetet brakade lös. Kring staden och även vid datjan fanns kanoner och raketramper överallt. Och så började bombningarna. Från morgon till kväll och även på natten. Det gick inte att sova. De bombade hela tiden. Det var fruktansvärt.

– Vad jag förstår bombade de alla städer på vägen mot Lugansk. Bomberna föll ner överallt. Hemma hos folk, i parkerna, på gatan, på förskolan, i skolan. Vem som helst kunde bli dödad. Och så blev det också. Stackars människor, jag bara tänker på dem. Hur kan man göra så?

• **Vet du hur många som dog?**

– Det vet jag inte. Kievsoldaterna har nu gått in i dessa städer. Människor gömmer sig. Det är kroppar överallt och ingen som begraver de döda. Tänk dig att här är över 30 grader varmt. Det är så fruktansvärt att det inte går att beskriva. De som bestämmer nu i Kiev bryr sig inte om folket.

• **Hur gick det för din mamma?**

– Hon har funnits i skolan hela tiden, i källaren. Hon gav inte med sig, hon ska ha betalt innan hon lämnar. Nu har hon blivit kallad till förhör hos polisen. Alla vuxna i Ceverodonetsk har blivit kallade till förhör, en del tillfångatogs av Kievsoldaterna.

– Tänk att de förhör min mamma som är så gammal. De ville veta om hon var ”separatist” eller hade hjälpt dem. Förhöra henne har de tid med, men att begrava de döda bryr de sig inte om.

• Vad tänker du göra nu? Hur ser du på framtiden?

– Jag tänker bara på att flytta härifrån. Men jag förstår att det inte är möjligt. Mamma är i Ceverodonetsk och barnen i Ryssland. Jag håller mig kvar här. Men det är svårt. Här finns inget arbete, ingen mat, inget att köpa. Och de har stängt av elektricitet och vatten. Jag lever på vad jag odlar på datjan.

– Jag hoppas allt blir bättre. Det ryktas att de från Kiev inte lyckats ta Lugansk, att de är på väg tillbaka. Vi får se.